

DOMOLJUB.

Slovenskemu ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja kot priloga „SLOVENCU“ zvečer vsak prvi in tretji četrtek meseca. Ako je ta dan praznik, izide „DOMOLJUB“ dan poprej. Cena mu je 80 kr. za celo leto. — Spisi in dopisi naj se pošiljajo: uredništvu „DOMOLJUBA“, Ljubljana, v semeniških ulicah št. 2. Naročnina in inserati pa opravištvu „DOMOLJUBA“ Stolni trg št. 6. — Naznanila se vsprejemajo in plačujejo po dogovoru.

Štev. 10.

V Ljubljani, 19. maja 1892

Letnik V.

Kaj je novega po svetu?

V *državnem zboru* so poslanci dovolili 41 milijonov državne podpore za Dunaj. Državni poslanec za Ljubljano g. Kušar je izrekel željo ljubljanskih prebivalcev, naj se odstrani iz srede mesta vojaška stara bolnišnica. — Minister za denarne stvari je izročil poslancem predloge gledé novega denarja. S svojim govorom pa ni zadovoljil mnogo poslancev, zato sedaj še ne vemo, ali dobimo že tako kmalu novi denar, kakor se je govorilo. Novi denar bo imel „krone“ in sicer: zlati cekini po 20 kron bodo vredni sedanjih 10 gld. in po 10 kron, vredni sedanjih 5 gld.; razven tega ostanejo še v veljavi dosedanji cesarski cekini. Srebrni denar bo: 1 krona, vredna pol gol-dinarja, pol krone, vredno sedanjih 25 kr. Vsaka krona bo razdeljena v 100 novih krajcarjev, ki bodo imeli vsak vrednost sedanjega pol krajcarja; kovali se bodo iz bronu in sicer v vrednosti po dva nova krajcarja, ki bosta po vrednosti enaka sedanjemu krajcarju in po en nov krajcar v vrednosti sedanjega polovičarja. Razven tega bomo dobili denar iz nikeljna in sicer po 20 novih krajcarjev namesto desetice in po 10 novih krajcarjev vredni 5 kr. — *Mladočehi* so hoteli posaditi ministra Šönborna na zatožno klop, ker je vstanovil neko nemško sodišče. Toda s svojim predlogom so ostali popolno osamljeni. Poslanci slovenski so vsi priznali, da se minister pri tem ni pregrešil proti nobenem zakonu, vendar so se nekateri umaknili glasovanju, drugi pa so glasovali proti Mladočehom. Naši Mladoslavenci, katere vodi zastopnik banke „Slavije“ g. Ivan Hribar, so vsled tega hoteli pokazati, da so na strani Mladočehov, ter so v ta namen sklicali shod slovenskega društva v Ljubljani, da bi ropotali zoper naredbo ministrovo oziroma zoper one slovenske poslance, ki so glasovali proti Mladočehom. Vlada pa jim je prepovedala o tem govoriti.

Tako nevtemeljeno in nepremišljeno ropotanje bi bilo Slovincem le v kvar. Mi nismo nikakor vneti za sedanjo vlado, ker ni ne v verskem, ne v narodnem in ne v gospodarskem oziru to, kar bi po našem prepričanju morala biti, mi se tudi ne ogrevamo za deželno vlado Kranjsko, ki s svojim postopanjem pospešuje napredovanje mladoslovenskega gibanja v deželi, pač pa smo tega mnenja, da tam, kjer se nikomur ne godi krivica od vlade, ne kričimo brez potrebe; tem odločnejše pa dvignimo svoj glas tam, kjer in kadar se godé krivice slovenskemu ljudstvu. — Na *Ogerskem* je umrl trgovski minister Baroš, ki si je vzlasti za razvoj ogerskih železnic pridobil veliko zaslug za Ogre, seveda na kvar drugim avstrijskim deželam. Pri skupnem državnem proračunu zahtevali bodo letos zopet štiri milijone več za vojaške namene. — Na *Italijanskem* so po dolgem iskanju zopet dobili nove ministre. Ta država ima 15 tisoč milijonov dolga, seveda pri takih okolnostih ni lahko dolgo vladati. Dokler namreč poslanci verujejo obljubam ministrov, da bodo zboljšali gmotno stanje, toliko časa se vzdržé, kadar pa se vidi, da so to samo prazne obljube, morajo pa ministri iti v pokoj. — Na *Francoskem* je boj proti katoliški cerkvi vedno hujši. Sedaj je vlada začela škofom kratiti dohodke, vzlasti onim, kateri po svoji vesti in apostolski dolžnosti opominjajo vernike, da naj vselej volijo in sicer le poštene krščanske može. Papež Leon XIII. je poslal novo pismo francoskim kardinalom, v katerem zopet vspodbuja katoličane, da naj na podlagi sedanje republikanske ustave osnujejo močno katoliško stranko, ki naj uspešno brani pravice katoličanov. — Na *Grškem* so imeli volitve v postavodajalno zbornico. Zmagala je stranka Trikupisova; poprejšnji minister Delianis, katerega je kralj odstranil iz službe, ni dobil veliko somišljenikov v zbornico.

Kaj je novega po Slovenskem?

Kranjsko. Iz vipavske doline, 7. maja. Svetega Florijana dan večinoma tukaj praznujejo, zato je povabil poverjenik pripravljalnega odbora za I. slovenski katoliški shod v Ljubljani nekaj zaupnih mož na prijazen razgovor v Vipavo. Iz vseh duhovnih vipavske dekanije odzvalo se je prijaznemu vabilu in okoli četrte ure popoldne videl si okoli osemdeset gospodov raznih stanov v gorenjih čitalniških prostorih zbranih.

Gospod dekan otvori zborovanje s katoliškim pozdravom „Hvaljen bodi Jezus Kristus“, razloži ob kratkem namen današnjega shoda in pozove gosp. Arkota iz Šturij, naj nekoliko pojasni uzroke in namen katoliških shodov sploh. V kratkem govoru razkaže ta zgodovino katoliških shodov na Nemškem in na Dunaju, poudarja njih vspehe in lep sad ter sklepa: kar je bilo plodonosno pri katoličanih drugod, to ne more škodovati maloštevilnim Slovincem in to tem manj, ker razkosani po raznih deželah še veliko bolj potrebujejo skupnega programa in stane zastave, pod katero naj bi se zbirali, jedini naj jih prapor, na katerem se bere: vse za vero, dom, cesarja!

Gosp. Skvarča iz Budanj omeni na to, kako je treba po skupnem gestu odločno, krepko, možgato delovati v zasebnem in javnem življenju. Ko se eukrat zavedamo svojih dolžnostij in pravic, tedaj složno naprej, pogum velja!

Iznenadil nas je g. B. Sitvester iz Vipave, ki je v vesani besedi kazal možaka vojaka. Vsebina njegove na-

vdušene pesmi je bila: Ne omahovati, jaz sem katoličan, to je moj ponos, to odločno pokažem povsod.

Gosp. Hadnik iz Goč omenja še, kako se zatirajo Slovenci na Koroškem vesele katoliškega shoda v Ljubljani; oni najbolj vedo, koliko katoliški duh stori, koliko pretrpi, tolaži in k zmagi vodi.

Pri volitvi odbora je bila daljša debata. Eni bi radi le kakih pet ali sedem mož, drugi in to večina želi iz vsake duhovnije vsaj enega v odboru. Voli se potem predsednikom g. B. Sitvester, trgovec v Vipavi, pred. gospod dekan M. Erjavec njegovim namestnikom in še štirinajst veljakov iz vsake duhovnije po eden.

Gosp. dekan se zahvali udeležencem na trudu in požrtvovalnosti in zopet s katoliškim pozdravom zaključil ob 6 uri zborovanje.

Z Dolenjskega, 10. maja. Ob kratkem najporočam „Slovincu“ o inštalacij č. g. Ivana Lavrenčiča za župnika boštanjkega. Farani so se pripravljali z velikim veseljem na ta dan, kakor so se mladega svojega novega župnika že ob njegovem prihodu jako radovali in mu s slavaloki in z vozovi priredili slavnosten sprejem. Dasi je bilo v nedežno vreme nekako otožno in je zlasti mrzritiskal, vendar se je zbralo proti 10. uri brez števila ljudstva pred cerkvijo v Boštanju. Še lepše pa je bilo, da je spremilo precejšnje število duhovskih tovarišev novega g. župnika k altarju. Videli smo pred. g. dekana leskovskega, dr. Šterbenca, pred. g. dekana kranjskega, A. Mežnarca,

Listek.

Stari oče.

Obraz iz življenja. — Francoski spisal Guy de Maupassant.

I.

Bledo jesensko solnce je obsevalo Kmetov dom. Okrog doma je zelenela trava, kar je niso krave popasle. Nalivi zadnjih dnij napravili so mnogo blata okoli hiše. Stiri mlade krave pasle so se po vrtu; kokoši so kokodakale in petelini so peli iskaje živeža po vrtu. Z jablan pa so padala na tla piškava nedozorela jabolka.

Odpró se hišna vrata in na dvoru se pokaže mož kakih štirideset let; na pogled bi mu jih bilo prisoditi šestdeset. Bil je pegast, ves v gubah, hodil je leno ter komaj prestavljal svoje noge vkovane v težke čevlje napolnjene s slamo. Njegovi roki sta bili nekako dolgi ter mu mahali kakor bič. Velik pes poskoči na dvóru in glasno zalaja, ko zagleda gospodarja. Ta pa zakriči:

•Tiho, Fino!« — In takoj obmolkne pes.

Iz hiše stopi na dvor tudi gospodinja. Platnena obleka ji je odevala telo. Na glavi je nosila staro od solnca ogorelo čepico, pod katero so se skrivali gladko

počesani lasje. Obraz ji je bil čmeren, koščen, nelep; skrbe med zobmi niso povzdigovalle lepote.

Mož jo vpraša:

•No, torej kaj je z njim?« — Žena mu odgovori:

•Duhovnik pravi, da je že pri koncu, noči da ne more preživeti.«

Nato se oba vrmeta v hišo. Šla sta skozi vežo ter stopila v nizko, tesno in temno sobico. V kotu v sobi se je videla postelja, na kateri je ležal umirajoč star mož. Dihal je težko in iz prsi dvigalo se mu je zamolklo hropenje. To je bil stari oče pri hiši, oče gospodinje. — Mož in žena sta opazovala nesrečneža s hladnim, nebriznim očesom.

Zet izpregovori: •Kmalu bo po njem; on ne dočaku noči.« — Žena pravi: •On že od jutra tako hrope!« — Oba obmolkmeta. Bolnik je ležal miren z zaprtimi očmi. Bil je popolnoma dognan, sama kost in koža. Trpel je veliko, trpel vedno več do zadnjega.

Po dolgem premolku reče zopet zet:

•Vsaki čas umre. Delati ne bo mogoče; vsaj jutri ne bomo mogli presajati v vinogradu; rad bi pa vendar to opravil, dokler imamo ugodno vreme!« — Žena mu reče zamisljena:

•Pred soboto najbrže ne bo pogreba, torej si lahko še jutri gotov s presajanjem.« — Gospodar je premisljeval ter naposled dejal:

šč. gg. župnike: A. Golobiča, ki je novemu župniku prav pristržno pridigoval, J. Dolnarja z Rake, Grčarja, Jereba in Lavriča; poleg teh prof. dr. Lampeta iz Ljubljane in par znancev gg. kapelanov. Udeležila sta se slavnosti še g. gvardijan kapucinov v Krškem in g. p. Angelik, ki je z veliko težavo, a jako spretno vodil petje za to slovesno priliko. Videlo se je ljudem, kako jih veseli, da je novi g. župnik hitro poskrbel za cerkev, česar je bilo treba, pa tudi to, da ima med duhovščino obilno prijateljev, ki so prišli celo od daleč k njegovemu vmešanju.

Skoro ni treba omenjati, da je bila zabava po cerkvenem pravilu jako prijazna in ljubezniva; bilo je pri obedi tudi več odličnih gospodov svetnega stanu, kakor na pr. okrajni glavar Weiglein in graščinski oskrbnik Bohutinsky. Mnogo se je čestitalo novemu gosp. župniku; tudi mi želimo, da bi vrli in domoljubni gospod župnik, ki dela za domovino že dlje časa na slovstvenem polju (omenjam ži otopis Wolfov, zgodovino cerkljanske fare) preživel v lepem Boštanju kot vnet pastir mnoge srčne dneve in veliko storil za uboge po nesrečah zadete Dolenice ob štajerski meji. Želimo pa hkrati, da bi slovstvenega delovanja ne pustil, marveč še z mnogimi spi-i preslavil zlati v cerkveno-zgodovinskem ozru našo domovino.

Štajarsko. Dne 24. aprila, ko so na Dunaju odkrili spomenik Radeckemu, so v Mariboru vojaki našega domačega polka št. 47. priredili slavnost v čast slavnemu generalu. Med povabljenimi gosti videl si tudi milostlj. knezoškofa, dr. Napotnika, ki so skoz 12 let bili v zvezi z imenovanim regimentom. V primernem govoru pri mizi so povedali, da je general Radecki bil vojak v dvojnem obziru, namreč zvesti vojak cesarjev, pa ob

enem tudi vzgledni vojak Kristusov; molek ali roznivenec je pri sebi imel na bojnem polju in na smrtni postelji. — Na Slovenskem najstarejša »Posojilnica« je ona v Ljutomeru. Iz svojega dobička je letos v dobre namene razdelila 200 gld., od tega 100 gld. v prid konjarstvu. Nadalje je obljubila, da vsako ognjegasno društvo, ki bi se v okraju ustanovilo letos, dobi zdatno podporo, namreč prvo 200 gld., vsako drugo pa po 150 gld., razven tega še vsako novo društvo dobi po 25 gld. za svoje priprave. Dozdaj gasilno društvo obstoji že dolgo vrsto let v Ljutomeru. Ali že v prvih časih društvenega obstanka je začel pihati nemškoliberalni veter, ki je zavedne Slovence iz društva izpihal. Tudi sosednji trg Veržeje ima »požarno brambo«; ista je do najnovejšega časa imela nemško komando, a nedavno so sklenili, da bo zanaprej gasilno društvo za komando rabilo besede slovenske. Tako je prav! Na tleh slovenskih veljaj beseda slovenska! Katera-li občina bode sedaj prišla na vrsto prva? Menda Krapje-Mota-Cven? — Deželni zbor štajarski bi rad vredil postavo glede oskrbljevanja vbožcev. Ali poslancem je manjkalo dovolj podatkov. Vsled tega so iz Gradca onidan občinski uradi dobili naročilo, da popišejo število in starost hlapcev in dekel pa povprečni znesek zaslužka, potem število vbožcev in kako občina skrbi za siromake danes. — V Celju so, če nabiralnico pošne hranilnice izvzameš, trije denarstveni zavodi. Istim so dne 31. decembra zemljiški posestniki dolgovali čez tri milijone goldinarjev. Tako a) leta 1865 ustanovljena »Hranilnica mestne občine Celje« je razposodila 1,958.769 gld. na posestva, b) leta 1881 oživljena »Posojilnica« šteje 1959 dolžnikov s 605.068 gld. in 1339

•Da, toda jutri bo treba iti velevat na pogreb. S tem izmudim gotovo pet ur, kajti obiti bo treba vse sorodnike v Turvilu in po Maneti. •

Po kratkem premiselku odgovori gospodinja: •Sedaj se ni ura tri; torej lahko še danes greš velevat za pogrebom, do noči boš vse opravil. Nič ne dé, da oče še ni umrl, gotovo je, da jutra ne doživi. •

Mož premišluje na vse strani ter končno pravi:

•Dobro, pa pojdem. • — Bil je že na pragu, a zopet se vrne ter nekako nedoločno reče:

•Skrbi, da pristaviš krompir kuhat ter da pripraviš kosilo. Ljudje pridejo na pogreb in treba jih bo pogostiti. Zakuri peč z dračjem, pod streho posušenim. • — Kmet je šel iz hiše, obrnil se v kuhinjo, odrezal ondi od hleba kos kruha, pobral vse drobtine, odrezal z nožem nekaj masla s soljo, namazal ga na kruh ter pričel jesti, kakor po navadi. Videlo se je, da mu gre zelo v slast. Ko je šel po dvorišču, moral je zopet pomiriti lajajočega psa, nato se odpravi na pot, ki vodi v Turvil.

II.

Gospodinja je ostala sama doma. Posla je imela dovolj; treba je bilo pripraviti gostijo povabljenim pogrebem. Potrebovala je med drugim tudi jabolko; šla je zato na vrt trest jabolka. — Pri tem delu iznenadi jo sosed:

•Kaj pa delate? •

•Jabelka nabiram, da jih pripravim za obed. •

•Kaj pa oče? Kako mu je? •

•Da, oče zdaj, zdaj umre. V soboto ob sedmi uri bo najbrže pogreb. •

•Dobro, dobro, • pravi odhajajoči sosed; •ostanite srečni in bodite zdravi. •

In gospodinja je zopet hitela pobirat jabolka. — Ko se vrne v hišo, gre zopet urno pogledat očeta, trdno prepričana, da je on že gotovo mrtev; toda že med vratmi je slišala bolnikovo težko hropenje. Ker ni hotela časa muditi, vrnila se je zopet v kuhinjo na delo.

Okoli pete ure je tudi mož prišel domov. Ni se prestopil hišnega praga, že je kričal nad ženo: •No, ali je že konec? •

•Ne, • odgovori žena, •ni še konca, on se vedno diha. • — In oba sta šla hkratu gledat bolnika. Bolnik je ležal miren kakor že več dnij, sopol je težko, a vedno enakomerno. Zet se sklone k njemu ter reče zeni:

•Umrl bo gotovo, vsaj je že bled in dogorel kakor sveča. • — Mož in žena gresta v kuhinjo na malico. Jedla sta kruh z maslom in videti jima je bilo, da jima jed prav dobro diši. Po malici zopet gresta oba k bolniku. Ker se je že zmračilo, vzame gospodinja luč ter z njo prav natanko posveti obraz bolnikov. Res vidi, da bi ga moral vsakdo za mrtvega imeti, ko bi ne dihal. — Ko sta popopravila svoja dela, šla sta spat na nasprotni konec

varčevalcev s 713.068 gld., c) nova, še le od 1889 poslujoča »Juznostajarska hranilnica« je v kratkem času svojega obstanka 947 strankam razposodila 658.341 gld., a 1383 vložnikov je vložilo 706.261 gld. privarčevanega denarja. Vredno je opomniti, da se denarstveni zavodi nahajajo tudi v bližnjih krajih: Laško, Žalec, Vojnik, Vitanje. Ko so v zadnjepovedanem trgu bili Slovenci 1890 ustanovili »Posojilnico«, da bi gospodarji v sili dobili potrebnega denarja ali pa si ga lahko shranjevali, hoteli so tudi »Nemci« v Vitanju imeti svojo »nemško« posojilnico, katera bi naj motila tri mesece starejšo posojilnico slovensko. Do dne 31. decembra l. 1891 so varčevalci v posojilnico slovensko vložili čistih 36.133 gl., a društveniki so si izposodili 36.246 gld. Kakor je o svojem času bilo v časniku »Deutsche Wacht« brati, je »nemškeje« posojilnici v Vitanju na noge pomogla »mestna hranilnica« celjska. Minolo leto je »nemška« posojilnica v Vitanju imela 27.340 gld. dohodkov in 27.029 gl. izdatkov; razposodila je 23.340 gld., in sicer 17.481 gld. na menice ali »veksl.«, 1272 na zemljišče, 1000 gld. pa na roko. Posojilnicam slovenskim so časniki že večkrat izrekli hvalo zavoljo tega, ker one nočejo denarja izposojevati na menice. In kdor si denar dobil skoz menico, nikar ne pozabi na svojo vest pa na postavo! — Danes menda ne boš več lahko zasledil kraja, kjer bi vsaj po imenu ne bil poznan č. g. župnik Kneipp. Ta svetovnoznani človekoljub je bil na neko povabilo prišel v Gradec, kjer se je zvečer 26. aprila okoli njega zbralo čez tri tisoč oseb, ki so pazljivo poslušali poldrugo uro trajajoči govor župnikov. Kratak zapopadek istega je: Vsaki človek bi rad živel dolgo časa, a da se mu

hiše. Nič nista govorila več oni večer. Kmalu sta zaspala in glasno smrčanje se je čulo iz nju spalnice. Izpod strehe pa se je slišalo ropotanje podgan.

III.

Gospodar se je zbudil, ko se je komaj še dan zaznaval. Oče je še vedno živel. Mož sune svojo ženo: »Ti, slišiš, oče še sedaj ni umrl. — Kaj misliš, kako nama je sedaj ravnati?« Imel je namreč gospodar svojo ženo za bolj razumno in prebrisano nego sebe, in zato jo je vprašal za svet.

Ona odgovori: »Do večera ne bo živel, to je gotovo. Nič se ni hudega bati.«

Pomirjen vsled teh besed modre svoje žene šel je gospodar na delo. Gospodinja postavila je v peč jedila za pogrebščino in potem je tudi ona šla za možem po svojih opravkih.

Opoldne je bil holnik še zmeraj živ. Delavci, ki so bili najeti za presajanje v vinogradu, prišli so pogledat bolnika. Vsak je povedal o njem svoje mnenje in zopet odšel na delo.

Ob šestih zvečer starček tudi še ni umrl. Zet se tega sedaj prav resno prestraši.

»No, kaj bo pa zdaj?«

Toda sedaj tudi žena ni vedela sveta. Šli so k županu. On je obljubil, da pride očetu zatisnit oči in da

želja izpolni, naj zmerno rabi tista zdravila, ki jih Stvarnik ima v svoji lekarnici ali apoteki, t. j. na zemlji, namreč: vodo in rastline. Voda, pa ne topla, ampak mrzla voda človeka dela krepkega. Zavoljo tega naj matere skrbijo, da bodo svojo deco kopale v mrzli vodi. Topla voda stori človeka mehkužnega in boleznim podvrženega. V mrzlo vodo naj mati svoje dete položi že, ko je isto staro dva dni. Po zimi kakor po letu naj se človek koplje v mrzli vodi, pa ne predolgo, zadostuje le nekoliko sekund, toliko kolikor potrebuje »žaba, kadar čapne v mlako, kjer se podurne in zopet svojo glavico pokaže«. Obleka naj trupla ne stiska nikjer; ovratnik, pojas, obutel, vse bodi prostrano, vsled tega bo se krv lahko pretakala po vsem životu. Najbolje storiš, ako hodiš bos. Hrana bodi zmerna, prosta, domača, a ne umetno pripravljena ali, bolje rečeno, pokvarjena. Nikar ne uživaj zganja, kave, čaja, piva, sploh pijače, katera živec razdraži in slabi. Govornik pravi, da on v občje jako malo pije ter se ravna po vodilu: »Pivo mi je prezanič, vino predrago, voda premokra«. Sledeče jutro so se č. gosp. Kneipp odpeljali na Dunaj in tudi tam z govorom postregli povabilu njihovih častilcev.

Od Celja. (Občinske volitve) so opravljene brez malega povesod. Iste so znovič pokazale, da se dobro ljudstvo naše že popoluoma zaveda matere svoje slovenske. Bili so časi, ko je marsikateri Slovenec na volišču v kot postarjal dobromislečega prijatelja svojega in za blagor ljudstva zavzetega domoljuba, a za mizo je posadil »liberalnega« Nemca ali pa »nemškutarja«, t. j. človeka, ki je po rodu Slovenec, a hoče veljati za Nemca. V celem okraju sta sedaj samo dve občini kmetski, ki sta za predstojnika

določi čas pogreba; tudi zdravnik je ugodil želji gospodarjevi ter obljubil, da mu napiše mrliški list. Vrnila sta se mož in žena domov. Bila sta zopet mirna. Legla sta zopet in zaspala hitro kakor po navadi.

Toda tudi naslednje jutro še ni umrl stari oče.

IV.

Gospodar in gospodinja sta bila sedaj seveda v silni zadregi. Stala sta ob zgolvju očetovem, ter bolnika ogledovala z nekim posebnim nezaupanjem; bala sta se po pravici, da jima tudi še nazadnje oče jedno zagode prav za kratek čas.

»Kaj nama je storiti?« — Žena ni vedela nič pravega odgovoriti, le dejala je:

»To je res neprijetna sitnost!«

Pogrebcom to sporočiti, ni več kazalo. Sklenjeno je bilo počakati jih ter jim natanko pojasniti vso stvar.

Okoli sedme ure so prišli prvi pogrebci. Ženske so bile v črnih krilih in objokanih lic. Možje so bili bolj mirni ter se razgovarjali o svojih opravilih. Gospodar in njegova žena vsa prestrašena pozdravljala in vsprejemala sta jih z očitno obupnostjo. S solzami v očeh sta drug pred drugim pojasnjevala, kaj se jima je pripetilo; izgovarjala sta se in trdila, da bi bili drugi jednako ravnali na njih mestu, razkladala sta brez konca in kraja o tem in onem, ter nista dala, da bi bil tudi kedo drug izpregovoril kako besedo. — Razgovarjala sta se z vsemi

dobili „Nemca“, namreč Sv. Peter pri Žalcu, kjer so se volitve vršile že lani dne 8. junija, in pa Teharje pri Celju, kjer so dne 29. aprila letos „liberalni“ gospodje v Storah zopet sebi pogladili pot do „nemškega“ predstojništva. Nekoliko praske povzročili so še „Nemci“ v Vojniku. Ker so jim kmetje-korenjaki tudi všolani Škofljivesi spodbili večino v krajnošolskem sovetu, s tem pa ob enem nameravano „nemško“ šolo v trgu in v Škofljivesi, vsled tega so se udeležili občinske volitve v sosednji Višnjivesi, ki je tudi všolana v Vojnik. Celjani in tržani si namreč dotično postavijo razlagajo tako, da vsaki posestnik sme glasovati pri volitvah v vsakej občini, kjer ima le kakšno krpico ali „fliko“ zemljišča. Ako si na pr. tržan v Vojniku,

pa imaš jedno njivo v občini „Škofljaves“, a drugo v občini „Višnjaves“, to imaš volitveno pravico v treh občinah, t. j. v Vojniku, v Škofljivesi, v Višnjivesi. Vojničani so torej sodili tako: Ker smo v Škofljivesi pogoreli, morda se nas usmilijo „neumni“ kmetje v Višnjivesi in bomo odtod lahko poslali enega „Nemca“ v krajnošolski sovet, potem smo „mi“ znovič na konju, s katerim bomo vozili kamenje in opeko za „nemško“ šolo, za katero je krajnošolski sovet, ko še smo „mi“ imeli večino v njem, že bil po „liberalnem“ časniku „Deutsche Wacht“ v Celju razpisal dražbo za zidanje! Toda: Višnjaves je ostala slovenska in mnogoletni predstojnik, vrli g. Lipuš, je zopet izvoljen za občinskega predstojnika.

Cerkev in šola.

Podobe iz življenja.

(Dalje.)

16. V majniku usahnila.

Bilo je 1. majnika l. 188. Iz Trsta vrelo je na tisoče ljudi v slavnoznanu „Boschetto“, kakor vsako leto na ta dan, osobito pa še letos, ko je bila nedelja. Vse se veseli in raduje, posebno pa mladina, ki je komaj že pričakovala tega dneva, da iz tesnih sob pobiti v milo pomladno naravo. Veselo koraka „po taktu“, kateri udarja vojaška godba, trga zelenje z dreves in si želi dolzega življenja v pomladnem cvetju svoje mladosti. Želi si, da

bi pač mnogokrat ozelenela ljuba pomlad in prišel prvi majnik v neskrbnem, neskaljenem veselju.

Ne daleč od tega gozda pa je ležala v tesni sobi na smrt bolna dekle v dobi najlepših let. Skozi jedino okno zrla je iz sobe v zeleni „Boschetto“, poslušala godbe glas in mej zelenim drevjem vriskajočo mladino. Spominjala se je, kako se je včasih tudi ona veselila tega meseca in koliko veselja je vživala, nedolžnega veselja, katerega jej ni kratil nihče.

Ali letos? Pozdravila je zopet neskrbna mladost prvi dan najlepšega meseca, pozdravila ga živa in zdrava. Ona pa leži na postelji in bridko vzdihajoč pričakuje, kedaj jo reši — bleda smrt.

po vrsti ter ponavljala: »Midva tega nikakor nisva mogla misliti. Kedo bi bil tudi trdil, da se bo on vlekel tako dolgo.«

Pogrebci se čudijo, iznenadeni so ter ne vedo, kaj jim storiti. Nekateri se odpravljajo domov. Gospodar pa jim zabrani rekoč:

»Saj je vse eno. Žena je pripravila kosilo, treba to povžiti.« — Pri teh besedah razjasnili so se navzočim temni obrazi. Zašepetali so med seboj. Hiša se je polagoma napolnila, na novo so se vedno dohajali pogrebci, katerim so prvi stvar pojasnjevali.

Ženske so hodile gledat umirajočega. Pokrižavale so se, nekoliko molile, in kakor so prišle, tako so odhajale. — Gospodinja pa jim je glasno govorila:

»Glejte, že dva dni leži umirajoč; ni mu ne huje, ne ložje; prav kakor cev, v kateri ni več vode.«

V.

Po obisku bolnika pa so vsi le bolj mislili na pogoščenje, nego na umirajočega. Ker v hiši ni bilo za vse prostora, zato so prenesli mizo ven na prosto. Posebno prijetno je dišala pečenka. Vsakdo je hitel, da je dobil svoj kos, boječ se, da mu ga kedo drug ne odzame.

Tudi gospodar si je privoščil lep kosček, rekoč:

»Ko bi nas sedaj videl stari oče, gotovo bi nas zavidal; on je namreč zelo rad jedel v svojem življenju.«

— Eden izmed mož mu odgovori:

»No, sedaj očetu ni več do jedi. Vsaka reč ob svojem času.« — Taki razgovori niso motili gostov, nasproti še veselili so se jih, kakor poprej pečenke.

Žena pa jezeč se nad nepotrebno potrato hodila je vsak trenotek v klet iskat jabolčnika, ker vrči so se prav hitro praznili. Gosti so se smejali, govorili glasno, celo kričali, kakor je že navada kričati pri mizi, kjer je zbranih mnogo ljudi.

Naenkrat začuje se skozi vrata glas neke ženice, ki se je bolj zanimala za bolnika, nego vsi drugi:

»Umrli je, oče je že mrtev!«

Vse je obmolnilo: ženske so urno skočile s svojih stolov ter hitele gledat mrliča. — Res, stari mož je sklenil.

Prenehalo je njegovo hropenje. Možjé, sodeč sebe ne po sebi, pogledali so drug drugega ter brisali si oči. Nekateri med njimi so še povživali svoje kosove. Domači niso jokali. Vse se je končalo, sedaj so zadovoljni. Ponavljali so pa: »Mi smo vedeli, da se to ne more dolgo vleči. Seveda, primernejše bi bilo, ko bi bil on umrl prejšnjo noč. Sploh pa, kakor mora biti, tako je. Pogreb bo v ponedeljek, takrat bomo še enkrat obhajali pogrebščino.«

Gostje so se počasi razšli zadovoljni z dobrim pogoščenjem.

Ko sta ostala gospodar in žena sama, tedaj je gospodinja zavpila vsa zelena od jeze:

Kakova razlika! Zunaj vse v zelenju in cvetju, mladina prepeva brezskrbno svoje popevke in si želi dolzega srečnega življenja, tu v izbi pa ravno tako mlado bitje objemlje — blede smrtni angelj!

Toda nikakor ne toži to mlado bitje; udana je iz celega srca svojemu Bogu, in kakor je od Njega prejela življenje, tako i sedaj hoče iz Njegovih rok vsprejeti smrt.

V kotu ima narejene šmarnice, podoba svete Device okrašena je s svežim zelenjem in bujnimi cvetovi, ki jo spominjajo majnikov prejšnjih let, ali vendar ta okrasba ni taka, kakor je bila preje, ko je delala ona sama. Vse tako, kakor druga leta, vse na istem mestu, ali vendar ne tako. In čuj, vsako jutro bo zopet pel isti zvon in vabil pobožno ljudstvo k šmarnicam, kakor nekdanj, ali ona se s postelje ganiti ne bo mogla.

S kakim veseljem je vsak dan vstajala, da ni zamudila svetega opravila, s kakim veseljem je poslušala belolasega župnika, ko je bral iz življenja Marijinega! Letos pa ne bo več mogla poslušati njegovega glasu.

Kakor lučica pred podobo Marijino, kadar jej olja primanjkuje, počasi gineva, tako pojemlje i njeno mlado življenje.

„Sveta Devica ne zapusti me“, govori zdajci dekle, „spomni se, kako sem Te vedno udano častila in Te imenovala svojo mater. Bodi mi v mojih zadnjih urah s tolažbo na strani; izprosi mi milost, da srečno končam svoje življenje, da tako, kakoršno mi je dal, vrnem svojemu Stvarniku. Pokliči me k sebi, o sveta Devica, da s Teboj praznujem v najlepšem mesecu slavije Tvoje.“

Bila je deveta ura zvečer. Vse se je odpravljalo počasi proti domu in mlado in staro je neslo domov zelene vejice, znamenje pomladi. V tiho sobico ne daleč v stran pa je potrkal na duri smrtni angelj, držeč v roki belo lilio, znamenje večne pomladi, zatisnil na veke očesi mlademu bitju in je pozval praznovat najlepši mesec v domovino čistih duhov. Usahnil je cvet v najlepšem mesecu, da presaje v nebeški vrt pomnožuje lepoto večne pomladi.

M. S.

Gospodarske in obrtnijske stvari.

Da ne pokonča slana zgodnjega sočivja, rabijo se različna sredstva. Tako napravljajo okoli gredá oboj iz desk. Kadar mraz nastopi, pokrijejo ta oboj s plahkami, vrečami, smrekovimi vejami in enakimi stvarmi. Sočivje, katero je slana poparila, reši se s tem, da se

»Sedaj pa imaš! Spet bo treba pripraviti pogrebščino!

»Zakaj vendar ni umrl prejšnjo noč? — »In delo nama bo zastalo! Sami stroški, sama zamuda!«

»Kaj hočemo«, reče mož bolj mirno, »vsaj bo to samo en dan, da ne bova mogla delati.«

* * *

To je kos črnega lista, odtrgan iz bukev, ki se jim pravi: življenje. Groza me je stresala, ko sem prirejal to povest za slovenske bralce. Groza spreletava tudi gotovo vsakega bralca, ako mu je v mislih opisano brezsrčno, nečloveško ravnanje mladih Kmetovih s starim očetom. Vse, kar sta imela, pridobil je k hiši stari oče, celo življenje delal in trpel je le zanje, a sedaj, ko so mu opešale moči, nimata mladá druge želje, kakor čem preje ga zakopati tembolje. — Ta grdi madež skruni tudi sicer lepo ime marsikatero slovenske družine. Strah vzbuditi pred takim grdim z božjim prokletstvom zaznamovanim ravnanjem, v spomin poklicati mladim pri hišah dolžnosti do staršev, to je bil namen prevodu in objavljenju te povesti. In ako doseže, da se le v eno hiso povrneta mir in ljubezen med starimi in mladimi, je trud že stotero poplačan. — »Sin, podpiraj starost svojega očeta in ne žali ga v njegovem življenju, in ako mu pamet peša, mu zanašaj in ne zaničuj ga v svoji moči; zakaj usmiljenje do očeta ne bo nikdar pozabljeno.« Sirah. 3, 11. 15.

prepreči prehitro otajanje. Zato se zjutraj zgodaj rastline poskropé z mrzlo vodo, ali pa se nad gredami dim napravi. Rastline se tako varujejo solčnih žarkov in se navadno rešijo. Ako slana popari kolerabe ali pa zeleno, naj se te rastline ne pusté dalje rasti, ker take sadike sicer nadalje rastejo, a po leti gredó v cvet in ne napravijo gomoljev.

Ako naše domače živali ne dadó mleka.

Da privabiš mleko pri kobilah, kravah, kozah in ovcah, vribaj sesce ali tudi trebušne žile s žganjem, daj živalim močnate krme in je postavi v topel hlev. Če pa to nič ne pomaga, dosežeš gotovo svoj namen — seveda če žival ni bolna —, ako daš živali na tesče janeževega semena v mlačnem mleku, in sicer za kobilo ali kravo $\frac{1}{4}$ litra semena na 1 liter mleka. Oveci ali kozi daj le polovico tega. Ako ne dobiš mleka v 48 urah, pa to se enkrat ponovi.

Roženi ostružki kot gnoj za mlado sočivje.

Ako zemlja na gredah ni dovolj močna, ali ako zelimo, da bi mlade rastline hitreje rastle, se priporoča, naj se polivajo z vodo, v kateri so bili namočeni roženi odpadki. Posebno pa pomaga, ako se roženina skuha.

Tržna cena v Mariboru. Pšenica 7 gld. 5 do 35 kr., rž 5 gld. 90 kr., do 6 gl. 10 kr., ječmen 5 gld. 5 do 35 kr., oves 3 gld. 15 do 35 kr., proso 5 gld. 10 do 30 kr., kuzuza 4 gld. 85 kr. do 5 gl. 15 kr., hajdina 5 gl. 35 do 65 kr., fižol 4 gld. 50 kr. do 5 gld. 50 kr., vse po hektolitru; 100 kilo slame 2 gld. do 2 gld. 20 kr., nástelje 1 gl. 50 do 60 kr., sena 1 gl. 90 kr. do 2 gld. 10 kr.

Razne novice.

(Cerkvica na Rožniku) je po trudoljubivosti velečast. g. duh. svetovalca in župnika o. Kalista Medica dobila nov kras. Na levi strani je vstavljena podoba Matere Božje v dolblino, katero je bogato okrasil domači slikar Borovsky. Kakor čujemo, bode v kratkem dodelana tudi lepa kamenita leca, katero že postavljajo zidarji.

(Slovenski stariši v Gorici) ki zaman pričakujejo odgovora na svojo lansko prošnjo za slovensko šolo, dasi je vlada trikrat krepko potegnila se za nje, so že siti čakanja; zato so v zadnjih dneh storili krepak korak naprej v dosego svoje pravične zahteve. Naredili so namreč novo prošnjo naravnost na ministerstvo; prošnjo pa so vsi podpisali ali podkrižali pred c. kr. notarjem g. Jos. Kavčičem, tako da nihče ne bo mogel dvomiti o pristnosti podpisov in prošnje same. V lanski prošnji so stariši izkazali 348 otrok, v letošnji pa 437, torej za 89 več od lani. Ako bi bili prišli podpisat prošnjo vse tisti slovenski stariši, o katerih vemo, da imajo otroke za šolo, bilo bi podpisanih nad 600 otrok. Pa porekó, da je malo Slovencev v Gorici! — Prošnjo izročita naša gg. državna poslanca naravnost v roke ministru Gauču. „Nova Soča“.

(Fotografija „Rodoljuba“.) Tako podlega in breznačajnega se „Rodoljub“ že davno ni pokazal, kakor v svoji zadnji številki. Priznal je pravo svojo fotografijo; vsak ga lahko vidi pristnega volka v ovčji obleki. — V prvem članku se zgrozi v svoji čisti vesti (!) nad podtikanjem, češ, da „Rodoljub“ ščuje in hujska zoper duhovščino ter prisega, da „Rodoljub“ nikdar ni in nikdar ne bo prodajal in izdajal svete vere svojih očetov!! — Na drugem mestu se „Rodoljub“, govoreč o mestnih volitvah, hvali na vse pretege kot dobrega kristijana, ko pravi: „Mi smo predobri kristijani, da bi se maščevali nad tistim, ki so premagani.“ — Tako mekeče nedolžno jagnje. Kdo bi ga ne ljubil in miloval, ko bi se to na videz tako blago jagnjiče nakrat ne prelevilo v isti številki v zgrabljivega volka. Pod naslovom: „Slovenščina v cerkvi“, piše: „Duhovnik A. Krainer premeščen je iz Koprivnika v Spodnji Log ob kočevski meji. V tej fari bila je od nekđaj vsako tretjo nedeljo slovenska pridiga, ker spadajo mnogi Slovenci v to faro, in sicer taki, kateri nemškega jezika ne znajo nič. Novi dušni pastir v tej fari, Anton Krainer, pa ne zna nobene slovenske besede in je sploh velik sovražnik Slovencev. Se vé da odslej tudi slovenskih pridig ne bo več v tem kraju. Glejte, ljubi slovenski katoličani iz fare Spodnji Log, kako zelo so uneti gospodje v ljubljanski škofijski pisarni za vaš večni blagor, še slovenske pridige vam ne privoščijo, pa vendar trkajo pri vsaki priložnosti ob svoja prsa in trdé — dobro, da jim že pаметen človek ne verjame — mi skrbimo za časni in za večni blagor katoliških Slovencev!“ — Ali je pač sploh mogoč še zlobnejši napad na našo postavno cerkveno oblast, in to v zadevi, ki spada strogo v notranji cerkveni delokrog? In ta napad je osnovan na samih grdih

laže h. „Rodoljub“ pravi, da novi dušni pastir Spodnjem Logu ne zna nobene slovenske besede. In vendar se je ta duhovnik v semenišču učil štirih predmetov s slovenskim učnim jezikom, in sicer v enem predmetu vsak teden po devet ur. — V semenišču je govoril kakor drugi bogoslovci slovensko propoved. To „Rodoljub“ vé že iz „Slovenca“ in vendar se dráne lagati, da ne zna nobene slovenske besede! „Rodoljub“ tudi vé, da ostane v Spodnjem Logu pri cerkvenih opravilih vse tako, kakor je bilo doslej, torej tudi slovenska pridiga vsako tretjo nedeljo, in vendar se drzne lagati, da odslej slovenskih pridig ne bo več v tem kraju! — In ko je tako nakopičil celo vrsto lažij, tedaj pa „Rodoljub“ s prstom kaže na našega višjega pastirja, češ: „Glejte, taki so v škofijski pisarni, da vam še slovenske pridige ne privoščijo!! S takimi lažmi hujska „Rodoljub“ ljudstvo proti katoliškemu škofu, katerega je sveti Duh postavil, da vlada cerkev božjo v naši škofiji in vendar je „Rodoljub“ toli nesramen ter v isti številki govori, da nikdar ni in tudi nikdar ne bo prodajal in izdajal svete vere svojih očetov ter se v isti številki pritožuje nad „nepoštenim“ bojem proti sebi! Tu imamo zopet nov dokaz, kako zlobne namene ima „Rodoljub“ s svojim pisarenjem. Odgovorni vrednik „Rodoljuba“ g. Gogala podal nam je s tem zopet novih dokazov svojega resnicoljubja (!) in svoje nepristranosti. (!) Dokler bo „Rodoljub“ tako pisal, pač ni mesta zanj na mizi poštenih krščanskih družin, ampak kakor „Rodoljub“ sam pravi — za plotom!

(Od Sv. Lovrenca v slov. gor.) se nam poroča z dné 21. aprila: Za nas Št. Lovrenčane je bil letošnji „Vuzem“ posebuo vesel. Preč. gospod dekan, Meško Jakob, naš župnik in duhovni svetovalec, obhajali so na „vuzemni“ ponedeljek 25letnico tukajšnjega svojega župnikovanja. Na predvečer nas opozori mogočen strel na prihodajo srečanost ter zablščijo nekateri kresovi; da ni deževalo, bilo bi jih obilnejše. V ponedeljek na vse zgodaj so pridne roke kaj okusno ozaljšale cerkveni prostor in farovž; nad njegovimi vrati bliščal je tudi v štajerskih deželnih barvah napis „Slava slavljencu!“ Ob 9ti uri nas zakliče mogočen strel; takoj se zberemo zastopniki občin in krajnega šolskega sveta, da se zaslužnemu in preblagemu g. poklonimo ter jim čestitamo in izročimo krasno diplomu z izvrstnim govorom. Častiti gospod slavljencec se nam ginjeni v daljšem govoru prav srčno zahvalijo ter naznanijo, da so sklenili pri nas in za nas živeti, dokler moči ne opešajo in jih Gospod ne pokliče na zaslužno plačilo. Potem se je poklonilo učiteljstvo in jim čestitalo. Svečanost povikšalo je 8 sosednih gospodov duhovnikov, slavljence prijateljev. Sedaj pa sklepamo se srčno željo, naj bi Vsemogočni dal še včakati slavljencu zlate sv. maše! (Strela) je udarila dne 6. t. m. v Kamniku pri Pre-serju v zvonik tamošnje podružnice, v hišo posestnika Mazija in v hišo Jan. Petelina; vžgala ni.

(Birmovanje v ljubljanski škofiji.) Prevzvišeni gospod knezoškof bodo na svojem prvem letošnjem kanoničnem potovanju delili zakrament sv. birmе v naslednjih duhovnijah: Dne 27. maja v Rovtah nad Jesenicami; 28. maja v Batečah pri Kranjski Gori; 29. maja na Bohinjski Beli; 30. maja v Kamni Gorici; 31. maja dopoldne na Dobravi pri Kropi, popoldne pa v Ovsišah; 1. junija v Besnici pri Kranju; 2. junija v Zabnici pri Stari Loki; 3. junija v Retčah pri Škofji Loki.

(S Koroškega) se nam piše: Od Velike noči do sedaj imamo jako neugodno vreme. Malo ne neprenehoma dežuje ali naletava sneg. Minoli petek dne 6. t. m. zvečer je bliskalo in grmelo, po noči pa je namedlo po vsej deželi snega, ki je potem ležal ves dan! Prej do 7. januarija vso jesen in zimo snega niti videli nismo, — dne 7. maja ga je v obilici! Zbog takega neugodnega vremena prihajajo od vseh strani dokaj žalostna poročila. Na zgornjem Koroškem delajo že sedaj hudourniki škodo, in so i državne ceste v več krajih hudo poškodovane. Blizu Sovodnja utrgal se je vsled mnogega dežja kos hriba s kmetijo; hlev je čisto strlo in usmrtilo pet repov goveje živine. Tudi drugi posestniki so na polju in v gozdu hudo poškodovani. — Na Predišu leži nad meter globoko snega in je poštni promet z Gorico zopet pretrgan. — Glina je izstopila in preplavila gospeševsko polje.

(Šestintridesetkrat krščen židov.) Neki Moric Gutmann je v Parizu na Francoskem bil obsojen v ječo za pet let. Imenovani židov selil se je iz jednega kraja v drugi. Kjer se je bil nastanil, prosil je za sveti krst in se dal v krščanskem nauku podučevati in pripravljati za krščenje. Najrajši si je poiskal bogate kume ali botre. Dal se je krstiti 36 krat, a od botrov je dobil vsega skupaj okoli šest tisoč goldinarjev.

(V žganju utonil.) Prodajalec temešvarske tovarne za špirit v Budimpešti, Fran Steiner, se je te dni na čuden način usmrtil. Skočil je v sod žganja, kateri drži 15 hektolitrov in v žganju utonil. Kaj je povod samomoru, se ne vé. Samomorilec je zapustil lepo premoženje.

(Nepoznani mrliči.) V Novem Jorku v Ameriki so minolega leta pokopali 8 tisoč nepoznanih mrtvecev.

(Pri občinski volitvi) v Senožečah je bil izvoljen županom g. Fr. pl. Garzarolli, odborniki gg.: And. Mušič, Jos. Meden, M. Koren, Jos. Delak, Ig. Perhavec in Jer. Brajdič.

(Pri občinski volitvi) dne 10. t. m. v Trebnjem so bili izvoljeni: Fr. Huč iz Gor. Ponikev, županom; svetovalci pa: Janez Rajejec iz Lukovka, A. Strajnar iz Dol. Ponikev, Anton Potokar iz Račjega Sela, Anton Rajejec iz Primštala, Fr. Zupančič iz Trebnjega in Ignacij Čeh iz Češna.

(Izseljevanje v Ameriko.) Poroča se nam: Dan za dnevom vidimo po dolenjski cesti prihajati vozove z našimi dolenjskimi Amerikanci. Predzadnja dva dni je prišlo samo iz ribniške doline nad 30 možakov, kateri so pustili doma žene in otroke, hiše in njive, da gredo za srečo v Ameriko. — Akoravno se bode tolikanj zaželeno železnica, kakor pravijo, že v tekočem letu začela gra-

diti, vendar naši Dolenci, kakor vse kaže, ne upajo od nje posebnega dobička. Vse, kar leze in gre, zapuščajo domovino. Vsak je trdno prepričan, da se po pretoku nekaj let povrne srečen in bogat po železnici na Dolensko, katero naj sedaj Lah mesto njega dela. Tu ne pomaga nobeno svarjenje in nobena prošnja. Ako jim praviš, da iz Amerike zmiraj prihajajo poročila, da je tudi tam ljudi dovolj, da dela manjka, hitro ti imajo pripravljen odgovor: „Tega ne verujemo! Kdor iz Amerike piše, da se mu hudo godi, laže, ker nam ne privoščijo, da bi si v par letih prislužili nekaj tisočakov.“ Ako jim začneš po imenu naštevati one soobčane, katere je Amerika že popolno na beraško palico pripravila, zopet dobiš odgovor: „Ti so bili doma lenuhi, pa tudi tam niso hoteli delati. Mi pa ne gremo lenobe past, ampak delat.“ — In tako gre res vse od 16letnega dekleta do možakov, kateri so že zdavno prestopili 50. leto. Ako denarja za pot ni doma, nič ne dé! Posojilnica je blizu in ta kmetu vedno rada na zemljišče posodi, kar za pot čez morje potrebuje. Res prav milo se stori domoljuba, kadar srečuje po mestu cele trume tacihi nezadovoljnih rojakov. Na obrazu se jim bere, kako težko zapuščajo domačijo, toda želja po ameriškanih dolarjih jih sili na pot. — Ali bi res vlada vsaj nekoliko ne mogla izseljevanje zabraniti? Zakaj vsak otrok že lahko dobi pri okrajnem glavarstvu potni list? Zakaj ravno državna železnica skoraj zastoj prevaža izseljence? — Iz Platinine se nam piše: Jeseni l. 1890 je kakih 30 Platinincev !mož in fantov odpotovalo v Brazilijo, iskat si boljšega kruha in zaslužka, kakor ga nudi domača zemlja. Med izseljenci je bil dimnikar Kolár z ženo in jedno hčerko in grajski kočijaž Tomazič z ženo in peterimi otroci. Poslednji je zgubil v Ameriki ženo in tri otroke. Dimnikar je baje dobil dobro službo pri nekem gasilnem društvu. Kako se drugim godi v novem svetu, ni znano, toda prav izvrstno ne, kakor pripovedujeta brata Petkovška, ki sta se o Veliki noči vrnila domov. Jednemu izmed nju je šlo še precej dobro. Stopil je k nekemu krojačkemu mojstru kot pomočnik v službo, pozneje pa celo začel krojačiti na svojo roko v mestu Campinas. Dela mu ni manjkalo in zaslužil bi bil lepo svotico, ko bi se ne bila zatepla v mesto „rumena mrzlica“ (febre amarella). To bolezen so pred 20 leti zatrosile tuje ladije in od tistihmal ta nadloga razsaja zlasti ob primorskih krajih Brazilije, glavni sedež ima v Rio de Janeiro. Precej, ko je začela ta bolezen v Campinas ljudi pobirati, je šla gospođa iz mesta na deželo, kjer imajo bogatini svoje tako zvane „plantaze“. Naš krojač bi bil moral sedaj preseliti se v kako drugo mesto iskat zaslužka, toda namestu tega jo je rajši s svojim bratom popihal čez morje proti domu. — Vožnja čez morje je trajala 30 dnij; v Genovi sta stopila na suho. — Sicer jima v Braziliji ni bilo ravno krivice. Zasluži se mnogo, pa tudi veliko potroši za hrano in obleko. Meso, riž in fižol so jedli dan za dnem; — vina si seveda niso smeli privoščiti, ker je silno drago. — Cerkev so velike in krasne, čudno pa se je zdelo našim Kranjcem, da gre Amerikanec tudi v cerkev oborožen, bodalo, ki mu baje „fak“ pravijo, ob boku. Pravice je

tam malo in največji hudodelci ostanejo brez kazni. Brazilija je silno velika in bogata država; pokriva polovico južne Amerike; ima največjo reko našega planeta, ki vali v jedni sekundi 100.000 kub. metrov vode naprej, veličastni Amazónas — ter hrani v sebi mnogo dragocenih rud in kamenov. Demanti po 10—15 karatov niso redki, največji doslej najdeni demant „Estrella do Sul“ (južna zvezda) tehta 125 karatov. Vendar pa je Brazilija po svojem značaju v prvi vrsti dežela kmetijstva in izvažila silno veliko žita, kave, riža in bombaža. Živinoreja je na zelo visoki stopinji. Pitane vole pobijajo v posebnih klavnica — Xarqueada imenovanih — meso nasolé, na zraku posušé in razpošiljajo na vse kraje. Največje take klavnice so v mestu Pelotas. Leta 1860 so tam zaklali 235.125 goved. Bojeni beli Brazilijanec se ne loti rednega dela. Delo se mu zdi poniževalno; on le kupčuje. Rokodelci in težaki so le zamorci in tuji naseljenci. Ravno zaradi tega tuji delo vsak dan lahko dobijo. Naj povem še to, kar ni vsakemu znano, da ime Brazilija izvira od vsakemu znane rudeče „pražiljke“ (caesalpinia ectinata), s katero barvamo „piruhe“. Francozki mornarji so jo že v 16. veku pod imenom „brazilski les“ vpeljali v Evropo, kjer jo sedaj pozna vsak otrok. Vkljub temu, da naša dva Planinca v Braziliji nista ravno stradala, ju je vendar želja po domovini gnala nazaj. „Boljše doma trikrat kisló zelje, kakor tam meso“ — pravita. Na belo nedeljo so zopet odpotovali od nas dva moža in jeden fant v severno Ameriko z večjo družbo Rákovcev. Pravijo, da je tam zgoraj boljše, kot v Braziliji. Bog jim daj srečno pot, trdno zdravje in obilo zaslužka, éz nekoliko let pa srečno povrnitev s tisoči dolarjev!

(Vipavska železnica.) Mestni zastop goriški bavitelj se je v svoji zadnji seji s tem prevažnim vprašanjem za deželo in mesto goriško. Dr. Venuti je obširno razpravljaval slabe železniške zveze ter vedno pojemajočo trgovino in osebni promet, vsled česar ima mesto in dežela veliko škodo. Naposled je prav toplo govoril o koristih, katere bi imelo goriško mesto od železnice po vipavski dolini, katera bi paralizovala škodo, ki bi jo imela Gorica od furlanske železnice. Govoril je dalje o tramvaju iz Gorice v Furlanijo ter sklenil s predlogom: 1. Mestni zastop naj sklène nakupiti za 100.000 gld. delnic prihodnje železnice po vipavski dolini; 2. zagotovi naj 50.000 gld. za omenjeni tramvaj; 3. stori naj potrebne korake pri deželnem odboru za privoljenje, da si mesto izposodi gornji svoti; 4. naprosi naj našega državnega poslanca ekscelenco Francsgrafa Corinija, da bi predložil presvetlemu cesarju in trgovinskemu ministru spomenico, katera bo izražala gorečo željo goriškega mesta za imenovanje železnice. — Predlog dr. Venuti-ja bil je soglasno sprejet. — Tako je vipavski železnici zagotovljenih že 200.000 gld. podpore.

„Nova Soča“.

(Nesreči.) Piše se nam: V Trbovljah se je dné 3. maja ustrelil rudniški paznik Jože Gantnar. Nesrečnež pa se je slabo zadél ter zdaj prenaša nasledke svojega nespametnega početja v domači rudniški bolnišnici. Vzrok bil je bajé neka denuncija, za kakoršne ima tamošnji gosp.

ravnatelj Terpotec posebno poslušno ubo. — Dnó 10. sušca pa se je v Trbovljah usul neki rov, ko sta tesarska popravila izvrševala dva rudniška delavca. Eurga je na pol podsulo in so ga kmalu rešili. Drugemu pa je popoluoma zaprlo pot na svetlo. V tej strašni tmíni je prebil 10 ur; potem še le so ga mogli rešiti. Zdaj pa je ubožček na smrt bolan vsled strahu in slabega zraka.

(Nesreča.) Iz Dolenje Vasi pri Ribnici poroča nam prijatelj z dne 7. maja: Danes zjutraj je šel tukajšnji blizu 40 let stari neoženjeni, a ravno za ročeni in oklicani delavec Janez Tekavec iz Dolenje Vasi v Gotenico. Nesel je sabo dinamitne patrone, katere bi bili rabili za razstrelivo pri popravljanju ceste v „Bärenheim“. To neč je bil nove zapadli sneg vso okolico pobelil. V snegu zapazi Tekavec sledove medveda. Bodisi, da se je nesrečnež uže teh kosmatinčevih sledov zbal, ali pa, da ga je v prav bližnji okolici začutil — kar mu šine osodepolna misel v glavo, da bi medvega z dinamitom ne le od sebe odgnal, ampak tudi ubil. Zažgé torej jedne dinamitno patrono in jo drži v roci. Kaj je bila posledica tej nespameti? Patrona zagrmi, reveža strašansko ob tla vrže, odtrga mu obe roki do členkov in ga po obraze rani. — Ljudje, kateri so reveža tako hudo ranjenega dobili, privedli so ga v Dolenjo Vas, kjer mu je poklicani ranecelunik za prvo silo rane obvezal, nato so ga takoj v Ljubljano v deželno bolnico prepeljali, kjer bode revež silne muke trpel, predno bode ozdravel, če ni med dolgo potjo popoluoma oslabel. Ta slučaj je nov dokaz, kako se mora previdno s tako nevarnim strelivom ravnati, kako se nesreča pripeti in kako se mora paziti, komu se smejo take reči v roke dati.

(Pšenica 100 kilo) velja po mestih: Celje 10 gld., Ormož 10 gld., Gradec 10 gld. 10 kr., Celovec 10 gld. 70 kr., Linc 10 gld. 70 kr., Dunaj 10 gld. 36 kr., Praga 11 gld. 60 kr., Budapešt 9 gld. 55 kr.

Prilodnja številka „DOMOLJUBA“ izide dne 2. junija. zvečer.

Loterijske srečke.

Linc	14. maja:	38,	39,	26,	11,	6.
Trst	14. maja:	2,	17,	74,	35,	52.
Praga	14. maja:	12,	38,	83,	23,	54.

Tržne cene v Ljubljani

dne 18. maja.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, hktl.	7 20	Špeh povožen, kgr.	— 64
Rež, „	5 90	Surovo maalo, „	— 72
Ječmen, „	4 23	Jajce, jedno	— 2
Oves, „	2 79	Mleko, liter	— 10
Ajda, „	5 80	Goveje meso, kgr.	— 62
Proso, „	4 71	Telačje „	— 56
Koruza, „	4 60	Svinjsko „	— 64
Krompir, „	3 3	Koštrunovo „	— 40
Leča, „	11 —	Pišanec	— 60
Grah, „	10 —	Golob	— 20
Fižol, „	10 —	Seno, 100 kgr.	1 96
Maalo, kgr.	— 86	Slama, „	2 40
Mast, „	— 86	Drva trda, 4 kub. mtr.	6 60
Špeh svetl. „	— 56	„ mehka, „	4 60

Jos. Cotman,

pleskar, lakirar in napisni slikar, 172 (10)
v Ljubljani, na Bregu št. 6.

se priporoča sl. občinstvu v mestu in na d. želi v lično izvršitev vseh v njegovo stroko spadajočih del, posebej se priporoča gg. obrtnikom (rokodelcem) v izvršitvi imenskih in raznih napisov. Delo solidno, trajno in cene nizke.

Trubc militi

5 minut variti

Kathreiner'ovi tovarny na sladovni kavy

Berlin - Mnichov - Viedeň

Škravi

Pašitek

Uspora

Najlepši pševda ku kavy

Kathreiner'ova

Kneipp'ova Sladova kava

Jedina sladova kava s chuti a vuni pravé zrnkové kavy.

30 24

Š dostalni ve všech obchodních koloniálních a drogami.

Primerna darila za Binkošti

priporoča uljudno

Fran Čuden,

urar,

preje J. GEBE,

v Ljubljani, Slonove ulice št. 11,

ter vabi uljudno preč. duhovščino in sl. občinstvo na ogled svoje velike izborne za-
loge najraznovrstnejših

žepnih ur, zlatih, srebrnih in nikelnatih, stenskih ur z nihalom, ur s stolalom in ur budilnic (Weckeruhren), ur z godbo in godbenih valčkov v ličnih politiranih omaricah, raznovrstnih verižic, prstanov in uhanov.

Cene žepnim uram so naslednje:

Najfinejše nikelnate ure	od gl. 3 80 do	6 —
srebrne ure s ključem	7 50	10 —
srebrne remontoir-ure	7 50	12 —
iste z dvojnimi oklepom	9 —	18 —
zlate ure za dame	16 —	35 —
zlate ure za gospode	24 —	130 —

Garantiram povsem za poštenost pri meni kupljenega blaga; za zanesljivost mehanizma pa poldrugo leto jamčim. — Cenjeni naročniki se mogoče prepričati, da moje blago ni zamenjati z dunajskim tovarniškim blagom, vzlic temu, da prodajem dobro blago za res nizko ceno.

Popravila izvršujem točno in zanesljivo ter jamčim za dobro izvršbo — Vnanjnim naročnikom postrežem po želji z obratno pošto. 17-3 205 38 5

Največji izbor.

Sklebo izdelovanje

L. Mikusch,
tovarna dežnikov,
Ljubljana, Mestni trg 15.

Najnižje cene.

Produkte popravila.

18 21-7

Železo izpodrinjeno!

Stisnjeni alumin je trda kovina, katera se staja le v razbelni vročini, raztopi pa v solni in kalijevi kislini, ali pa upeni vodi ter ostane srebrnobela v zraku, ker ne oksiduje (zarjavi). Sukopornost (torzija) te kovine je 360°, specifična teža 2,5, nasprotno pa teža železa v istej množini 7,9; torej je alumin dve tretjini lažji nego železo.

Trije ključi izdelani iz aluminija tehtajo toliko, kakor jeden sam enak železen ključ.

Izdelujem ključe iz te nove kovine po 70 kr. in višje tudi po poslanih železnih vzorih v poljubnih množinah. Radi obilnih naročil prosim pravočasnega javljenja.

Spoštovanjem

JOŽE REBEK, kjučavničar,

3-3 Ljubljana, Francovo nabrežje. 182 4-4

Tinktura za želodec,

katero prireja **GABRIJEL PICCOLI**,

lekarnar „pri angelju“ v Ljubljani, Dunajska cesta, je mehko, lahko učinkujoče, delovanje prebavnih organov urajajoče sredstvo.

Krepča

želodec, ter pospešuje telesno odprtje. — Razposilja jo izdelovatelj v zaboječkih po 12 in več steklenic. Zaboječek z 12 stekl. velja gl. 1.36, z 55 steklen., 5 Kg. teže, velja gl. 5.26. Poštino plača naročnik. — 1 steklenica velja 10 kr. (60-36) (1309 12)

Ravnokar je v novi izdaji izšla knjiga: 45 3-2

Proč z navadno kavo, kupujte
Kneippovo sladno kavo,

ki jo izdeljuje za Avstro-Ogersko po naročilu g. župnika
Seb. Kneippa edino le tovarna

bratov Ölz v Bregencu
na Bodenskem jezera.

Velečast. gosp. župnik Kneipp se je odločno iz-
rekel zoper bobovo kavo, kakor jo zdaj v prodajalni-

cah kupujemo in vži-
vamo. Tista je sad
strupenega drevesa,
ne daje telesu no-
bene moči, razburja
le živce, ker je stru-
pena, ter izvaja še
druge jedi na pol
prebavljene iz že-
lodca. Kneippova
kava pa ima ve-
liko redilno
moč, pomiri živce,
in je dosti boljši
kup. Komur bi se
ta kava ne zdela do-
volj okusna, naj jej
primeša nekoliko

Ölzove kave,

in ne bo skoraj poznal razločka od navadne kave. Pil
bo pa potem redilno, zdravo in ceno kavo.

Kako se ta kava kuha, to se bere že v naših za-
vojih. Kdor kupuje, naj pazi, da dobi pravo blago,
ki ga pozna na tem: zavojih so štirvoglati in rudeči,
bratov Ölz, varnostna marka, ponvica, podoba in
podpis župnika Kneippa. Ölzova kava nosi ime in
ponvo.

Dobi se v vseh boljših prodajalnicah za prekomorsko
blago. — V Ljubljani pri: Jegliču & Leskovicu,
F. S. Rojniku in M. Wagnerjevi vdovi. —
Lahko se pa tudi pri nas naroči, in jo pošljamo v
zavojih po 4½ kil franko s pošto.

Bratje Ölz,

tovarna za Kneippovo sladno kavo
v Bregencu.

131

(20-13)

!! Popolni molitvenik !!

Pot v nebesa

ali

življenje udov III. reda
sv. Frančiška Seraf., ki
med svetom živijo.

Spisal

O. Nikolaj Meznarič,
frančiškan v Mariboru.

IV. neizpremenjeni natis.

V Ljubljani, 1892.

Založila „Katol. Bukvarna
Tisk „Katol. Tiskarne“.

Nizka tretji redi

554 strani, v usnji vez. glđ. — 90, z zl. obrezo glđ. 1'20.

Med slov. molitveniki najpriljubljenajša knjiga;
njena nizka cena jo priporoča v obilno razširjatev tem-
več, ker so vse druge knjige III. reda razprodane.

Umetne zobe in zobovja

stavlja na način, ki ne provzroči ni-
kakih bolečin, ter opravlja vse **zobne**
operacije in zobna plombovanja

A. PAICHEL,

(12) 35

zobozdravnik

(4)

pri Hradskega mostu I. nadstr.

Špitalske ulice v Ljubljani.

Usojam si velecenjenim svojim odjemalcem in slavn. ob-
činstvu v mestu in na deželi ljudno naznaniti, da sem za-
ključil razprodajo ter se oskrbel z **novim blagom**, kakor
je: **izvanredno lepo in oeno blago za ženske obleke,**
pristni kreton za prati, vsakovrstno

blago za moška in ženska oblačila

iz **pristine volne izdelano, najlepši svileni in volneni**
robci vse v največji izberi in zanesljive kakovosti. — Prav
posebno opozarjam, da se bodem zadovoljil v bodočnosti z
najmanjšim dobičkom ter cenj. odjemalcem **vra-**
čunil vedno le najnižjo ceno navzlic dobremu,
trpežnemu blagu in točni postrežbi. — Priporočam se
v mnogobrojni nakup velespoštovanjem

R. MIKLAUČ.

50 12-1

Špitalske ulice v Ljubljani.

Zadnja cena.

Zadnja cena.

Vse rabljene
pismene marke

kupuje vedno **G. Zechmayer,**
Noremberg (Nürnberg). Obrazi
zastonj. 20-13

Kalan:

POVESTI,

slov. ljudstvu v pouk in zabavo.

Drugi zvezek
izšel je pred kratkem in se dobiva
v „Katol. Bukvarni“ in Tiskarni
komad po 20, po pošti 23 kr.

Koverte s firmo

vizitnice in

trgovske račune

priporoča

Katol. tiskarna

v Ljubljani.

Jelenov zob

v srebru 75 kr., z gamsom glid 1-25.

Absoluten vspeh.

6-3 Zaspanje izključeno!
Cena glid. 2-25, s koledrom glid. 3-05.

Po noči sveteč cifernik

70 kr. več, ravno tak koledar-darski budilnik, s ponodi svetečo cifrnico, z misnim zvoncem, montiran, glid. 4-75, primakakovost glid. 5-75.

Novost, stiroglaste ka-kastne oblike, z niklastim okrovom, pozla ena, bogato cizelirana skoro 20 cm visoka ura z budilom, z bitjem $\frac{1}{2}$ in $\frac{1}{4}$ ure, cena glid. 9-—, brez bitja glid. 5-—. Ura s kukovico, bije $\frac{1}{2}$ in $\frac{1}{4}$ ure, cena glid. 7-—, s umetno izdelani omariči glid. 9-—, s ku-delani omariči glid. 18-50.

Kovinska trpezna ura za gospode, odprta, masivni okrov iz nov. srebra gl. 5-50, s dvojnimi okrovom gl. 7-50.

EMIL MAYER,

161 Dunaj, l., Deutschmeisterplatz 4. 10-9

Vse proti dveletnemu jamstvu, tovarniški ceniki zastonj.

Vse stroje za kmetijstvo, vinarstvo in sadjarstvo,

mlatilnice, čistilnice za flin, trierje, slamočeznice, mlinske za sadje, sušilnice za sadje in vino, za pranje kakor vse druge stroje in pripomočke za kmetijstvo, vinarstvo in sadjarstvo in pripravila v najnovejši in najboljši obliki, po cenah.

IG. HELLER, DUNAJ,

Praterstrasse 75.

Illustrirani katalogi in posebna shema v hrvaškem jeziku, izdani v slovenskem jeziku po zahtevanju brezplačno in franco. — Čas za poskateje — pravda, vsaki popiti.

Spodaj eničena cena! 200

Največja zaloga
šivalnih strojev

(1410) **JAN. JAX,** (30-10)

LJUBLJANA,

Najnižje cene.

Ugodni vplačilni obroki se
(1410) dovoljujejo. (30-40)

Zamenjuje stare stroje.

Poprave vrše se točno
trajno in ceno

Cenilniki
zastonj
in franko.

Ces. kralj. privil.

zavarovalna družba

„Avstr. Phönix“ na Dunaju.

Vplačane delnice in druga jamstva družbe znašajo skupaj čez

4,500.000 goldinarjev avstr. velj.

Družba zavaruje

proti škodi po toči

na Kranjskem, Štajerskem in Koroškem.

Pogoji so dokaj ugodni in uvedene najnižje stalne premije, ne da bi bilo treba pozneje kaj doplačati; ako bi zavarovaneec ne mogel zavarovalnine takoj plačati, počaka se celó do žetve. — Škode se hitro in pošteno cenijo in precej izplačajo.

Kdor bi želel zastopstvo prevzeti, obrne naj se na glavno zastopstvo v Gradcu, katero daje radovoljno vsakoršna pojasnila v zavarovalnih zadevah ali pa na

glavno zastopstvo v Ljubljani
(zastopnik Josip Perhauc)

(3-3)

Šelenburgove ulice števil. 3.

247 4-1